

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 31 август 2022 година

Соопштение за печат

Позначајни движења во платниот биланс¹ во вториот квартал од 2022 година

Во вториот квартал од 2022 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит од 235,2 милиона евра, како резултат на дефицитот во размената на стоки и кај салдото на примарниот доход. Кај финансиските трансакции со нерезидентите се остварени нето-приливи врз основа на директни инвестиции, трговски кредити и заеми, а нето-одливи врз основа на валути и депозити и портфолио-инвестиции.

Основни компоненти на платниот биланс на Република Северна Македонија (во милиони евра)

	тековна година			претходна година			квартална промена		годишна промена		збирна промена	
	Кв.1 2022	Кв.2 2022	Кв.1-Кв.2 2022	Кв.1 2021	Кв.2 2021	Кв.1-Кв.2 2021	милиони евра	%	милиони евра	%	милиони евра	%
Тековна сметка	-393.3	-235.2	-628.5	-53.0	-115.3	-168.3	158.2	-40.2	-119.9	...	-460.3	...
Стоки	-848.9	-898.3	-1,747.2	-505.2	-565.0	-1,070.2	-49.4	5.8	-333.3	59.0	-677.0	63.3
Услуги	163.4	161.6	325.0	193.3	130.2	323.5	-1.8	-1.1	31.4	24.1	1.5	0.5
Примарен доход	-138.4	-136.7	-275.1	-137.9	-144.1	-282.0	1.6	-1.2	7.4	-5.1	6.9	-2.4
Секундарен доход	430.5	638.2	1,068.7	396.7	463.7	860.4	207.7	48.2	174.5	37.6	208.4	24.2
Капитална сметка	0.2	-0.5	-0.3	-3.7	2.7	-1.0	-0.7		-3.2		0.7	
Финансиска сметка	-382.7	-201.7	-584.4	-47.4	-93.3	-140.7	181.0		-108.3		-443.7	
<i>Позначајни компоненти:</i>												
Директни инвестиции	-107.5	-138.8	-246.2	3.5	-217.0	-213.4	-31.3		78.2		-32.8	
Нето-стекување средства	394.3	-7.9	386.4	332.0	5.0	337.0	-402.2		-12.9		49.4	
Сопственички капитал	7.6	16.7	24.3	45.9	2.4	48.3	9.1		14.3		-24.0	
Реевистирање на добивка	2.6	0.9	3.5	1.7	2.1	3.8	-1.7		-1.2		-0.3	
Должнички инструменти	384.1	-25.5	358.6	284.3	0.6	284.9	-409.6		-26.1		73.7	
Нето-создавање обврски	501.7	130.9	632.6	328.4	222.0	550.4	-370.9		-91.1		82.2	
Сопственички капитал	13.9	64.1	78.0	33.9	31.2	65.1	50.2		32.9		12.9	
Реевистирање на добивка	83.2	66.2	149.4	105.0	84.6	189.5	-17.0		-18.4		-40.2	
Должнички инструменти	404.7	0.6	405.3	189.6	106.3	295.9	-404.1		-105.7		109.4	
Портфолио-инвестиции	26.4	69.1	95.5	-636.9	8.6	-628.3	42.8		60.5		723.8	
Валути и депозити	22.8	119.1	141.9	27.6	119.7	147.2	96.3		-0.6		-5.4	
Заеми	53.7	-35.0	18.8	-19.1	-147.0	-166.1	-88.7		112.0		184.8	
Трговски кредити	-3.9	-79.7	-83.6	-35.1	47.7	12.6	-75.9		-127.4		-96.2	
Девизни резерви	-373.5	-132.7	-506.2	611.5	94.5	706.1	240.8		-227.3		-1,212.3	

Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства. Во податоците за девизните резерви се исклучени ценовните промени и курсните разлики.

Извор: НБРСМ.

Тековна сметка

Во вториот квартал од 2022 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит кај стоковната размена (898,3 милиони евра) и кај примарниот доход (136,7 милиони евра), којшто ги надмина приливите кај секундарниот доход и размената на услуги (638,2 и 161,6 милиони евра, соодветно).

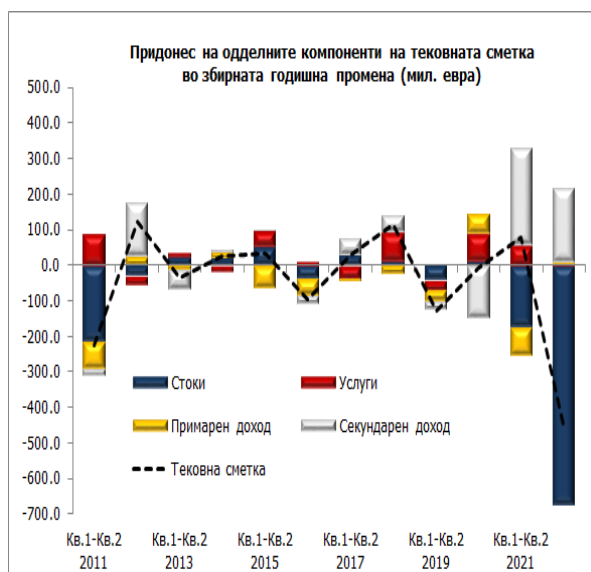
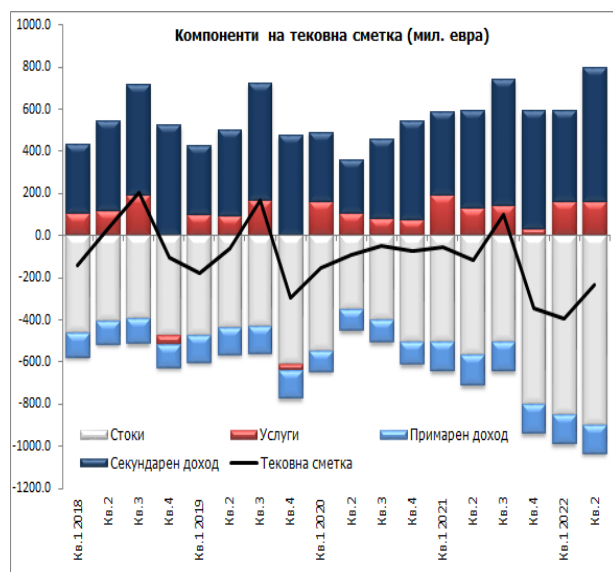
¹ Платниот биланс претставува статистички извештај којшто систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Северна Македонија со странство за определен временски период, односно ги сумира тековните, капиталните и финансиските трансакции помеѓу резидентите и нерезидентите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

На квартална основа, дефицитот во тековната сметка се намали за 158,2 милиона евра. Намалувањето е резултат на кварталното подобрување кај секундарниот доход (за 207,7 милиони евра) и кај подбилансот на примарниот доход (за 1,6 милиони евра), во услови на зголемување на нето-одливите кај стоковната размена (за 49,4 милиони евра) и намалување на нето-приливите кај размената на услуги (за 1,8 милиони евра).

Во споредба со истиот квартал од минатата година, дефицитот на тековната сметка бележи зголемување (за 119,9 милиони евра), како резултат на зголемениот дефицит кај стоковната размена (за 333,3 милиони евра). Кај останатите компоненти на тековната сметка се забележани подобрувања, и тоа кај секундарниот доход за 174,5 милиони евра, размената на услуги за 31,4 милиони евра и примарниот доход за 7,4 милиони евра.

Извор: НБРСМ.

Финансиска сметка

Кај финансиските трансакции со нерезидентите, во вториот квартал од 2022 година, се остварени нето-приливи од 201,7 милиони евра. Анализирано по категории, нето-приливи бележат директните инвестиции (138,8 милиони евра), трговските кредити (79,7 милиони евра) и заемите (35 милиони евра), додека нето-одливи се забележани кај валутите и депозитите (119,1 милион евра) и портфолио-инвестициите (69,1 милион евра).

Кај директните инвестиции се остварени нето-приливи од 138,8 милиони евра. Анализирано по компоненти, нето-приливи се остварени кај сите компоненти, и тоа кај: реинвестирањето на добивката (65,3 милиони евра), сопственичкиот капитал (47,4 милиони евра) и меѓукомпанискиот долг (26,1 милион евра). Од почетокот на годината заклучно со јуни, се остварени нето-приливи врз основа на директни инвестиции во износ од 246,2 милиона евра, што во споредба со истиот период од минатата година претставува зголемување за 32,8 милиони евра.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

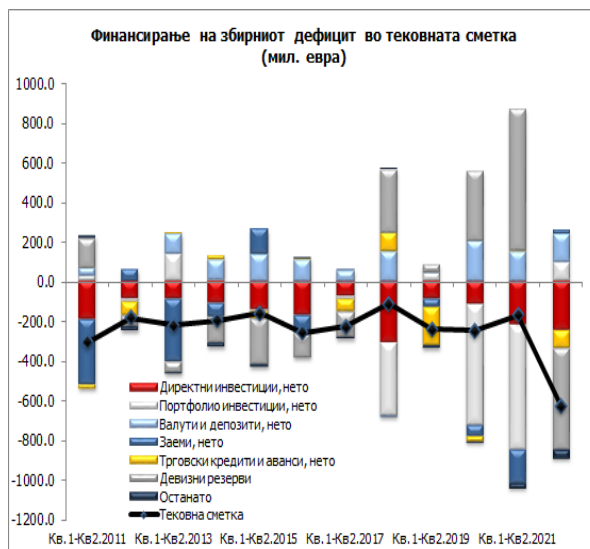
Во вториот квартал од 2022 година, обврските врз основа на директни инвестиции² бележат зголемување од 130,9 милиони евра, како резултат на нето-растот на обврските врз основа на реинвестираната добивка (66,2 милиона евра), сопственичкиот капитал (64,1 милион евра) и меѓукомпанискиот долг (0,6 милиони евра).

Средствата врз основа на директни инвестиции се намалени за 7,9 милиони евра поради намалени побарувања врз основа на меѓукомпанискиот долг (за 25,5 милиони евра), во услови на зголемени побарувања врз основа на сопственичкиот капитал (за 16,7 милион евра) и реинвестираната добивка (за 0,9 милиони евра).

Во вториот квартал од годината, нето-обврските врз основа на портфолио-инвестиции се намалени за 69,1 милион евра, во најголем дел како резултат на зголемени побарувања од вложувањата на резидентите во странски хартии од вредност, како и поради отплата на камата врз основа на претходно издадени еврообврзници, а во помал дел и од реоткупот на домашните еврообврзници од страна на резиденти.

Нето-обврските врз основа на заеми се зголемени за 35 милиони евра и главно произлегуваат од нето-приливите кај останатите сектори³ (24,1 милион евра) и кај секторот „останати депозитни институции“ (за 22,7 милиони евра), наспроти нето-одливите од 20,3 милиони евра кај секторот „држава“.

Нето-приливите од директните инвестиции (246,2 милиона евра) и трговските кредити (83,6 милиони евра), како и од девизните резерви, овозможува финансирање на дефицитот на тековната сметка и на нето-одливите остварени кај останатите компоненти на финансиската сметка.

Извор: НБРСМ.

² Се прикажуваат директните инвестиции во зависност од тоа дали финансиските трансакции создаваат обврска кон или побарување (средства) од странство.

³ Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Ревизии на податоци

Податоците за платниот биланс во ова соопштение содржат редовна ревизија на податоците за периодот јануари – март 2022 година заради подобрување на нивниот квалитет. Притоа, ревизијата на податоците придонесе за зголемување на дефицитот во тековната сметка за 0,9 милиони евра, главно како резултат на ревизијата во стоковната размена (зголемен дефицит за 3,7 милиони евра), подбилансот на секундарниот доход (зголемен суфицит за 2 милиона евра) и размената на услуги (зголемен суфицит за 1,5 милиони евра).

Кај финансиската сметка ревизијата доведе до помали нето-обврски за 0,8 милиони евра, главно како резултат на намалувањето на нето-обврските кај трговските кредити за 8,9 милиони евра, при зголемување на нето-обврските кај директните инвестиции за 7,2 милиона евра и намалување на нето-побарувањата кај заемите за 1 милион евра.

Поради ревизијата на податоците дојде до зголемување на грешките и пропустите за периодот јануари – март 2022 година за 1,7 милиони евра.

Придружни информации

Временски серии податоци: годишни, квартални и месечни податоци за платниот биланс
http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Методолошки појаснувања: http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspix

Квартален платен биланс: 30 ноември 2022 (референтен период, заклучно со септември 2022 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).